

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΗ, 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A1. Νόμισε πως ερχόταν προς το μέρος του ένας άνθρωπος με πελώριο ανάστημα και βρώμικη όψη, όμοιος με είδωλο νεκρού. Μόλις τον είδε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος απάντησε πως ήταν ο Πλούτωνας.

Στη διάρκεια του Λατινικού πολέμου ο ύπατος Τίτος Μάνλιος, που καταγόταν από αριστοκρατική γενιά, είχε την αρχηγία του ρωμαϊκού στρατού. Κάποτε που έφευγε από το στρατόπεδο διέταξε να μην εμπλακεί κανείς σε μάχη. Λίγο αργότερα όμως ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και ο αρχηγός τους τον προκάλεσε σε μάχη με αυτά τα λόγια: [...]

Δε σου πέρασε η οργή τη στιγμή που πατούσες τα σύνορα της πατρίδας σου; Παρόλο που είχες φτάσει με τόσο εχθρική κι απειλητική διάθεση γιατί, σαν είδες τη Ρώμη δεν πέρασε αυτή η ιδέα από το μυαλό σου: «Μέσα σε εκείνα εκεί τα τείχη βρίσκονται το σπίτι μου κι οι θεοί μου, η μάνα, η γυναίκα και τα παιδιά μου»; Αν λοιπόν εγώ δε σε είχα γεννήσει, η Ρώμη δε θα βρισκόταν πολιορκημένη· αν δεν είχα γιο, θα πέθαινα ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ τίποτα πια δεν μπορώ να πάθω κι ούτε θα είμαι τόσο δυστυχισμένη για πολύ ακόμα· αυτούς εδώ, όμως, αν συνεχίσεις, τους περιμένει ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

B1.

ingenter
facies
simillimo
quae
exercitus
proeliis
minaciora
Illud
penatium
nulli rei
diutius
miser
hac
morte

servitutis

B2 α.

existimem

veniendo

aspice

concupient

praeesse

abisset (abivisset)

abstenturam

habebuntur

passuram esse

possitis

B2β.

ingrediamur

ingrederemur

ingressuri simus

ingressi simus

ingressi essemus

Γ1α.

magnitudinis: γενική της ιδιότητας (μόνιμη ιδιότητα) στο **hominem**.

consul: ομοιόπτωτος προσδιορισμός, **παράθεση** στο **T. Manlius**.

aliquando: επιρρηματικός προσδιορισμός του **χρόνου** στο **abiret**.

animo: αφαιρετική (οργανική) του **τρόπου** στο **perveneras**.

miserrima: **κατηγορούμενο** στο εννοούμενο υποκείμενο **ego**, μέσω του συνδετικού ρήματος **futura sum**.

Γ1β.

se: **υποκείμενο** του ειδικού απαρεμφάτου **esse**, σε **αιτιατική**, παρόλο που έχουμε ταυτοπροσωπία (**λατινισμός**). Σύμφωνα με τον κανόνα του λατινισμού, σε περίπτωση ταυτοπροσωπίας **το υποκείμενο του απαρεμφάτου μπαίνει σε αιτιατική και δεν παραλείπεται**. Στην περίπτωση της ταυτοπροσωπίας έχουμε άμεση αυτοπάθεια.

ego: υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου **pati**, σε ονομαστική λόγω **ταυτοπροσωπίας** (Το ρήμα **possum** και απαρέμφατο **pati** έχουν ίδιο υποκείμενο **ego** σε ονομαστική).

Γ1 γ.

«**Dux** hostium **filium** his verbis proelio **laccessivit**».

Γ1δ.

Qui natus est/erat.

Dum ingrederis/-re.

Γ2α.

Υπόθεση: **Si pergis** (οριστική ενεστώτα) Απόδοση: **manet** (οριστική ενεστώτα).

Ο υποθετικός λόγος δηλώνει την **ανοιχτή υπόθεση στο παρόν**.

(Υπόθεση αντίθετη του πραγματικού στο παρελθόν)

Si perrexisses...mansisset.

(Υπόθεση δυνατή ή πιθανή στο παρόν – μέλλον)

Si pergas...maneas.

Γ2β.

non habens, libera...essem.

Η μετοχή μπαίνει σε πτώση **ονομαστική**, γιατί είναι **συνημμένη** στο εννοούμενο υποκείμενο ego του ρήματος της πρότασης.

Γ2γ.

Quem simul aspexit Cassius: Δευτερεύουσα χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο των κύριων προτάσεων «*timorem concepit*» και «*nomen eius audire cupivit*». Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο *simul*, εκφέρεται με οριστική έγκλιση, γιατί εκφράζει μόνο το χρόνο και τίποτε άλλο, χρόνου παρακειμένου, μια και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν σε σχέση με τις προσδιοριζόμενες προτάσεις.

Cum aliquando castris abiret: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κύριας πρότασης· εισάγεται με τον ιστορικό/διηγηματικό σύνδεσμο *cum* (υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση κυρίας και δευτερεύουσας· δημιουργεί μία σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους· είναι φανερός εδώ ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου της υποτακτικής· εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού (*abiret*), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (*edixit*), και εκφράζει το σύγχρονο στο παρελθόν.